

Остап ЗАЛУЖЕЦЬ

*Здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка,
Тернопіль, Україна
ostapx1999@gmail.com*

ТРАНСФОРМАЦІЯ РИНКУ ПРАЦІ ПІД ВПЛИВОМ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ

Протягом багатьох років спостерігається вплив цифрових технологій, таких як комп'ютери, програмне забезпечення та комунікаційні мережі на розвиток суспільства. Вивчаючи інновації, здавалося, що є повне розуміння їх можливостей або обмежень. Та останні роки технології почали нас дивувати [1, с.13]. З одного боку вони полегшують наші життєві процеси, з іншого – вони впливають на устрій суспільства, змінюючи не тільки демократичні процеси, а й менталітет. Важливо те, що під впливом нових технологічних впроваджень можуть реструктуруватися не просто економіка і соціуми, а й наші тіла та розум [2, с.23]. Поєднання людей і машин вже прогресує настільки повно, що, здається реальною думка «неможливості виживання людей, якщо їх від'єднати від мережі». Люди з радістю віддають найцінніші свої активи – особисті дані – в обмін на доступ до електронної пошти та кумедних відео, а також дедалі частіше покладаються на мережу в прийнятті своїх рішень (навіть стосовно здоров'я чи виживання) [2, с.112].

Розвиток технологій дозволяє не лише полегшити фізичну роботу, автоматизуючи процеси і уникаючи м'язової сили людей, а й інтелектуальних дій, де технологіям надається виконання рутинної роботи. Все частіше ми стикаємося з «імітацією» людського інтелекту – штучним інтелектом (ШІ), технології якого швидко розвиваються, вдосконалюються та зосереджені на розробці інтелектуальних машин, що здатні виконувати окремі функції притаманні здібностям інтелекту людини (прийняття рішень, аналіз та систематизація даних, робота з текстами, розпізнавання шаблонів).

Очевидним є те, що завдяки застосуванню програм на основі ШІ, можна покращити показники масштабованості, ефективності, креативності процесів, а в таких сферах як бізнес, комунікації, промисловість, ще й показники зменшення витрат та підвищення конкурентоспроможності. Поруч з позитивними аспектами прогресу технологічного сектору існують занепокоєння стосовно майбутнього ринку праці. Як зауважує Ювал Ной Харарі: «Технологічна революція невдовзі може витіснити мільярди людей

з ринку праці й створити величезний новий клас «непотрібних», що призведе до таких соціальних і політичних заворушень, яких не зазнавала жодна з існуючих ідеологій. Усі розмови про технологію й ідеологію можуть звучати вельми абстрактно і відсторонено, однак дуже реальна перспектива масового безробіття не залишить байдужим нікого» [2, с.37].

Панування людей над іншими формами життя на Землі існує завдяки інтелектуальній перевазі, що сформувалася в процесі природного відбору. Рухи, зір, тактильне сприйняття, моторика людини – задіюють мільйони її клітин, сотні м'язів, десятки кісток в процесах життєдіяльності, повторюючись тисячами років існування [4]. Паралельно до еволюції людини збільшувався обсяг інформаційного наповнення, що спонукало шукати альтернативні способи його обробки та збереження, оскільки обсяг пам'яті людини є скінченим, хоч і здатен зберігати порівняно великий об'єм інформації. Останнє також можна віднести і до інформаційного забезпечення комп'ютерних програм; відмінністю буде – введення вхідних даних або початкової інформації.

Інтелект людини – її «програмне забезпечення», основою якого є генетика та устрій життя в подальшому, що дозволяє в процесі навчання та вдосконалення набути людині індивідуальності та унікальності, а також створює можливості вирішення широкого кола неформалізованих задач, навіть таких, що не мають заздалегідь відомих методів вирішення [5, с.63].

Штучний інтелект отримує «програмне забезпечення» у вигляді вхідних даних та алгоритмічних процесів, надалі навчаючись та ґрунтуючись на відомій інформаційній базі. Варто наголосити, що «штучний» - створений людиною, тобто людина створює програми з елементами ШІ, для імітації процесів життєдіяльності. Відтак, можливості ШІ, допомагають, прискорюють процеси вирішення певних завдань, проте в їх основі лежить інформація закладена людиною, заснована лише на її знаннях і процесах, які вона може виразити у вигляді алгоритмів. У цьому сенсі можна сказати, що комп'ютери будуть ефективнішими лише за низкою параметрів, таких як, пам'ять, швидкість обробки даних, продуктивність та інші операції, пов'язані обчисленням, систематизацією інформації, тобто ми можемо використовувати технології ШІ, лише ті, які здатна створити і зрозуміти людина [5, с.220]. В результаті, кожне прийняте рішення або виконане завдання штучним інтелектом, буде висвітленням цілі, закладеною в його основу людиною [5, с.316].

Автоматизація процесів та технологічні інновації вже зараз утворюють своєрідний технологічний «ринок праці», стають дедалі розумнішими, все активніше займаючи місця людей. Уникати цього процесу не вдасться,

враховуючи безліч переваг ШІ, починаючи від покращення ефективності нашого особистого життя, навчання, вирішення технічних завдань у різних сферах, закінчуючи системами діагностики в медицині, що допомагають рятувати життя людей. Існує багато професій, які не зникнуть повністю. Професії, які передбачають повторювані або структуровані дії в прогнозованому оточенні, незабаром будуть автоматизовані повністю або частково [5, с.151]. Варто зазначити, що є безліч професій, які потребують креативних рішень, людської інтуїції та емоцій; унікальних, гнучких людських здібностей подекуди в поєднанні з фізичними можливостями. У сферах, де людські якості відіграють важливу роль – можливість застосування автоматизації процесів є недоречною або частково доречною, адже мозок людини та програми комп'ютера налаштовані на відмінні завдання та їх реалізацію. В результаті, спираючись на новий досвід і розуміння – рівень інтелекту людини зростає, людина еволюціонує, а ШІ – перепрограмується людиною.

Жодна діяльність людей уже ніколи не буде гарантовано захищена від майбутньої автоматизації, зважаючи на стрімкий розвиток технологічних вдосконалень. У найближчому майбутньому ми не отримаємо новий напрямок на ринку праці – цифрових письменників, поетів, вчителів, вчених, керівників підприємств та інших професій, задачі яких неможливо звести до правил та алгоритмів, замінити ними складне спілкування, що є виключно прерогативою людей і важливим фактором для сфер діяльності, що потребують передачі, інтерпретації широкого спектру інформації та індивідуальний підхід. Використовуючи досягнення цифрового прогресу, працівники таких галузей можуть отримати великі перспективи, підвищуючи кваліфікацію для вдосконалення і утримання власної цінності. Розподіляючи ринок праці між людьми та цифровою робочою силою, потрібно чітко розуміння завдань – люди повинні зосереджуватися на таких, де вони мають відносну перевагу над комп'ютерами, залишаючи останнім роботу, яку ті виконують краще. Автоматизуючи процеси, запроваджуючи технологічні досягнення та правильно розподіляючи функції реального і цифрового життя, люди зможуть покращити свій добробут та устрій без загрози утворення «непотрібного» прошарку суспільства, згенерувавши нові знання та перспективи в ефективне русло.

ЛІТЕРАТУРА

1. Брінюльфсон Е., Макафі Е. Друга епоха машин. К.Fund, 2016. 236 с.
2. Харарі Ю. Н. 21 урок для 21 століття. Book Chef, 2022. 416 с.
3. Мойсюк О. В. Право інтелектуальної власності на об'єкти, створені штучним інтелектом : Магістерська робота. Київ, 2020.

4. Штучний інтелект – революція, надія чи утопія?. URL: <https://imena.ua/blog/ai-revolution/>.
5. Тегмарк М. Життя 3.0. Доба штучного інтелекту. Київ : Наш формат, 2019. 432 с.

Павло ДЕМЧУК

*Здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
Тернопіль, Україна
pasha123dem@gmail.com*

РОЛЬ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФОРМУВАННІ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ ПРО РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКУ ВІЙНУ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА РИЗИКИ ВІДОБРАЖЕННЯ ПОДІЙ В МЕРЕЖЕВОМУ ПРОСТОРИ

У сучасному світі роль цифрових технологій у формуванні громадської думки стає все більш важливою, особливо в контексті конфліктів та війн. Російсько-українська війна (2014 року – донині) є одним з прикладів, як цифрові медіа-платформи впливають на сприйняття та розуміння подій у суспільстві. Цифрові технології не лише дозволяють миттєво отримувати інформацію, але й створюють унікальні можливості для маніпуляцій та поширення дезінформації. У цьому контексті важливо розглянути перспективи та ризики відображення подій в мережевому просторі, а також шляхи забезпечення об'єктивності та етичності використання цифрових технологій у цілях формування громадської думки.

До основних тез даної теми я б привів наступні:

– Зростання впливу соціальних мереж, а саме роль соціальних мереж у формуванні громадської думки про російсько-українську війну надзвичайно велика. Популярні платформи, такі як Youtube, Telegram, Facebook, Threads, Instagram, та Twitter дозволяють користувачам отримувати та поширювати інформацію миттєво, що робить їх ефективними каналами для впливу. [1]

– Ризики маніпуляцій, що враховують цифрові технології, які відкривають можливості для маніпуляцій та поширення дезінформації. Відсутність перевірених джерел та розповсюдження фейкових новин створює серйозні ризики для об'єктивного сприйняття подій, що у свою чергу впливає психологічним чином на маси. Штучний інтелект значно